Nationale Boomgaarden Stichting v.z.w.
Vereniging voor pomologie, boomgaard- en landschapsbeheer
(staatsblad 18 feb. 1986 – 18 dec. 1986) zetel: Limburgs Universitair Centrum – 3590 Diepenbeek
Leopold-III-straat 8 3724 Vliermaal, tel: 012/391188; fax: 012/747438
E-mail: info@boomgaardenstichting.be Website: www.boomgaardenstichting.be

HOOGSTAMNIEUWS 2008-3

VOORWOORD

We zitten volop in het oogstseizoen. Een rondrit door Vlaanderen leert dat er geen gebrek is aan appels. Peren zijn er echter niet. Net zoals bij de pruimen zijn ook hier de bloesems in het voorjaar bevroren, met het gekende gevolg voor de fruitliefhebber.

De korte vorstperiode van afgelopen winter had echter ook een voordeel. Onze zoete kersen hadden veel minder last van de vervelende witte maden van de kersenvlieg. Veel minder vlees in de kersen dus. Niet enkel de vogels hebben er van genoten, ook iedereen die onze succesvolle kersendag bezocht heeft volop van de laatste kersen van het seizoen genoten.

De laatste van het seizoen, inderdaad, het fruit is over het algemeen vroeger rijp dan vorig jaar. Op het ogenblik dat jullie dit lezen kan je al bijna een de winterappels beginnen plukken.

Aangezien het overdag nog vrij warm kan worden, zal het niet gemakkelijk zijn om de geoogste vruchten lang te kunnen bewaren. Hoe je dat het best kan doen, daarover kan je onder meer tips vinden in deze nieuwsbrief.

Door een verwerking tot sap bereik je vanzelfsprekend ook een langdurige bewaring.

Woon je in haspengouw, dan kan onze sapmobiel je wellicht tot nut zijn. Verderop vind je de locaties en tijdtippen waarop je welkom bent om je eigen appels tot puur natuurlijk appelsap te laten verwerken.

Na het oogstseizoen staat het plant- en snoeiseizoen voor de deur. Wellicht wil je hiervoor nog wat kennis opdoen via één van onze cursussen. Slechts één tip kan ik hierbij geven. Wees er snel bij om in te schrijven want de vraag overstijgt onze mogelijkheden en volzet is volzet.

Ludo Royen - voorzitter

De SAPMOBIEL komt naar je toe.

Zin om jouw eigen appels laten verwerken tot heerlijk appelsap?
Kom dan naar de Sapmobiel' die halt houdt op:

·zaterdag 27 en zondag 28 september 2008 aan de Binkelhoeve (Neerrepen - Tongeren)

·maandag 13 en dinsdag 14 oktober 2008 bij G. Ghysen in Helshoven (Borgloon)

·zondag 19 en maandag 20 oktober 2008 aan de Stroopfabriek van Borgloon

Hier kan je jouw appels laten verwerken tot heerlijk appelsap. Dit sap wordt gepasteuriseerd en verpakt in handige 5 L. boxen met tapkraantje. De kostprijs is € 5,00 EUR/5 L. box.
Als je je fruit wil laten verwerken, bezorg je ons: ten laatste op 26 september
* je naam, adres en telefoonnummer
* de hoeveelheid fruit. (minimaal 100 kg)
* je voorkeurdatum

per e-mail aan:
info@boomgaardenstichting.be.
Per post aan:
NBS, Leopold III-straat 8, 3724 Vliermaal.
Per telefoon: 012/391188

Hoogstamnieuws wordt gratis bezorgd aan alle boomgaardeigenaars en fruitliefhebbers die dit wensen.
Aanmelden kan via een e-mail naar info@boomgaardenstichting.be, een telefoontje naar 012 39 11 88 of een briefje naar NBS – Leopold III-straat nr 8 – 3724 Vliermaal.
Indien u hoogstamnieuws niet langer wenst te ontvangen kan u zich via dezelfde kanalen afmelden.

Basiscursus fruitteelt 2008-2009 Oost-Vlaanderen

Rassenkeuze, aanplant, snoei, vermeerdering en verzorging van grootfruit

do. 06 nov. '08 **variëteitenkeuze – oogsten en bewaren – bestuiving**
19 u. – 22 u. binnenles - theorie

do. 04 dec. '08 **grondbewerking – planttechnieken – principes van de snoei**
19 u. – 22 u. binnenles – theorie

do. 08 jan. '09 **enten en fysiologie van de boom**
19 u. – 22 u. binnenles – theorie en praktijk

zat. 07 feb. '09 **snoei van jonge bomen – vormsnoei**
09 u. – 12 u. buitenles - praktijk

zat. 07 maa. '09**sleunen en renovatie van oudere bomen**
09.00 – 12.00u buitenles – praktijk

zat. 06 jun. '09 **herkennen en behandelen van ziekten en plagen**
09 u. – 11 u. binnenles – theorie

zat. 06 jun. '09 **herkennen en behandelen van ziekten en plagen**
11 u. – 13 u. buitenles – praktijk

zat. 04 jul. '09 **seizoenswerken en zomerveredeling**
09 u. – 12 u. buitenles - Praktijk

zat. 08 aug. '09 **zomersnoei**
09 u. – 11 u. buitenles – praktijk

zat. 08 aug. '09 **examen en afronding cursus**
11 u. – 12 u. binnenactiviteit

nog te bepalen **uitreiking getuigschriften**
tijdens een publieksactiviteit
(lokatie en tijdstip nog te bepalen)

Deze cursus geeft recht geeft op een door het Ministerie van Landbouw en Visserij geviseerd getuigschrift "Vorming en onderhoud van vruchtbomen en boomgaarden" in het kader van de naschoolse vorming.

Praktische informatie
Prijs: 64 EUR voor leden van de NBS en 75 EUR voor niet-leden. Cursusteksten inbegrepen. Deze som kan betaald worden op **rekening 451-8525391-96** van de NBS. Gezien het beperkte aantal plaatsen, is vooraf inschrijven en overschrijven aangewezen! Datum betaling geldt als bewijs.

Binnenlessen gaan door in de Gemeentelijke Feestzaal, Dorpsstraat 69 in 9570 Lierde. Voor de buitenlessen wordt aan dezelfde locatie verzameld, tenzij anders wordt afgesproken. Laarzen of waterdichte schoenen en aangepaste kleding zijn aanbevolen voor de buitenlessen!
Indien mogelijk eigen gereedschap (snoeischaar, zaagje, entmes, …) gebruiken voor de praktijklessen.

Voor meer inlichtingen en inschrijving kan u tijdens de kantooruren - ma-do van 8 u. - 16.30 u. en vrij van 8 u.- 14.30 u. - terecht op het NBS-secretariaat aan de Leopold III-straat 8 in 3724 Vliermaal.

tel.: 012 39 11 88, fax: 012 74 74 38 of e-mail: info@boomgaardenstichting.be

Met steun van de Vlaamse overheid

regionaal landschap VLAAMSE ARDENNEN

Bewaarprincipes

Het hangt niet alleen van de vruchten zelf af of ze goed en lang bewaard kunnen worden, ook het groeiseizoen, de bodem, de weersomstandigheden, de bemesting, de gebruikte onderstam, de pluk en de verdere behandeling na de pluk spelen een voorname rol.
Ontvingen de rijpende vruchten bv. te veel regen, dan is hun bewaarvermogen nagenoeg nihil.
Te sterke stikstofbemesting benadeelt in belangrijke mate de bewaring.
Bewaarproeven toonden aan dat vruchten afkomstig van bomen op wildeling veredeld het best bewaren.
Ook de aard der vruchthuid is van betekenis. Variëteiten met een gladde huid, welke min of meer vettig wordt, bewaren in alle opzichten beter dan variëteiten met een ruwe droogblijvende schil. Gave en gezonde vruchten bewaren beter dan aangetaste en schurftig fruit. Vruchten met steel geplukt bewaren beter dan zonder.
Grote vruchten vallen veel sneller ten prooi vallen aan rotting dan de middelmatige en kleinere vruchten.
Pluk en sorteer zo mogelijk rechtstreeks in de definitieve bewaarkistjes dit voorkomt overbodig manipuleren van de vruchten.
Te vroeg of te laat geplukt fruit bewaart evenzeer minder lang. Plukken op het juiste rijpheidsmoment is dan ook een noodzaak.
Aangezien het rijpen van fruit voornamelijk een stofwisselingsproces is komt bewaren er in feite op neer dit natuurlijk degeneratiegebeuren zo goed mogelijk te vertragen.
Temperatuur is daarbij erg belangrijk. Tijdens de bewaring mag deze in de bewaarruimte niet hoger oplopen dan 7 à 8 C° voor appels en 2 C° voor peren.
Naast de temperatuur speelt ook de luchtkwaliteit een rol bij bewaring. Een goede verluchting, gekoppeld aan een permanent hoog vochtgehalte in de bewaarruimte is noodzakelijk. Tenslotte dient nog opgemerkt dat de bewaring best in het donker gebeurt, daar ook het licht de chemische reacties van de stofwisseling versnelt.

Hoe beter we deze algemene bewaarprincipes in acht nemen des te groter zal onze kans zijn op een goede gezonde fruitbewaring.

Inzakken

Een huiselijke variant van de bewaring onder kunstmatige atmosfeer is het inzakken van fruit in kleine hoeveelheden.
Appelen en peren verpakken per 5 kg in PVC-zakken. Hiervoor komen natuurlijk alleen gezonde en onbeschadigde vruchten in aanmerking. De vruchten worden droog verpakt, de zak wordt goed dichtgebonden. Zodra de aanwezige zuurstof is opgebruikt, valt de ademhaling van de vruchten stil. Met deze methode kan men de bewaartijd 2 tot 3 maanden verlengen, op voorwaarde dat het lokaal de juiste temperatuur en vochtigheid heeft.
Het fruit in een grote PVC-zak verpakt moet gebruikt worden eenmaal de zak is geopend.

Bewaring op zolder

Vooral een zolder gelegen op het noorden voldoet hiervoor. Het fruit kan geplaatst worden op rekken langsheen de muren Peren met steeltje omhoog, appels met steeltje omlaag bewaren.
Zo mogelijk, is het plaatsen der vruchten in 1 laag naast elkaar de beste oplossing. Niet alleen voorkomt men het mekaar aantasten maar heeft men ook in een oogopslag een constante controle en keuzemogelijkheid.

Bewaring in kelder

De kelder heeft momenteel veel van zijn bewaarmogelijkheden verloren
Vooral de de centrale verwarming is de spelbreker in nagenoeg 70% van de woningen.

Bewaring in speciale gebouwen

Voor de liefhebber volstaat een goed geïsoleerd gebouwtje. De binnenkant wordt best bepleisterd en afgedicht met een dampwerende isolerende laag. Een spouwmuur is vereist. Als isolatie kan een kurklaag van 10 tot 15 cm dikte of een piepschuimlaag van 2 x 10 cm dikte aangebracht worden. Hierop komt dan een afdichting met hout of cement. Ook hier zijn uiteraard de luchtvochtigheid, de verluchting en een constante temperatuur van belang.

Wegens succes van aanplantprojecten:

Deskundigen (hoogstam) fruitbomen gezocht!

Heb jij kennis of ervaring met het snoeien van een fruitboom?

Weet jij iets af van het verzorgen van fruitbomen?

Herken jij ziektes aan fruitbomen en weet je ze te behandelen?

Weet je tal van andere zaken over fruitbomen?

Ben je bereid deze kennis/kunde over te brengen naar geïnteresseerden, cursisten, …?

Dan ben jij de geknipte kandidaat!!!

Provincie West-Vlaanderen
Door mensen gedreven
Kwaliteit. Het zit in ons.

Voor de organisatie van cursussen rond hoogstamfruitbomen (plantkeuze – planten – beheren) zoeken we deskundigen/lesgevers in West-Vlaanderen.

De provincie zal – samen met de nationale boomgaardenstichting – een vervolmakingscursus rond hoogstamfruitbomen organiseren. Een tiental 'groene vingers' en een 'basis'kennis rond fruitbomen is een must om aan deze cursus te beginnen. Iedereen die met goed gevolg deze cursus kan afsluiten,,, mag zichzelf als deskundige in het hoogstammig fruit noemen.

Dit betekent dat u dan kan/mag:

- optreden als lesgever in cursussen rond fruitbomen die georganiseerd worden ofwel vanuit het provinciebestuur, ofwel vanuit de nationale boomgaardenstichting (tegen gangbare lesgevertarieven)
- optreden als 'occasionele medewerker' van het provinciebestuur of bij de nationale boomgaardenstichting bij het onderhoud van beplantingen.

Is je interesse gewekt?
Of heb je nog twijfels?
Kom dan zeker naar onze infoavond op 23 oktober in het provinciaal Noord Zuid Centrum in Roeselare
Hugo Verrieststraat 22 in 8800 Roeselare

Volgende onderwerpen komen aan bod op het infomoment:

- Waarover gaat de cursus?
- Wie zijn de lesgevers?
- Welke zal de examenvorm zijn?
- Wat wordt er van mij wel/niet verwacht na de cursus?
- Hoeveel keer kan/zal ik gevraagd worden om zelf als lesgever op te treden?
- Welke vergoeding krijg je als lesgever?
- Wat betekent een inzet als occasionele medewerker namens het provinciebestuur?
- Ben ik in alle mogelijke gevallen verzekerd?
- ……..

Nationale tentoonstelling en infodag in de Hooibeekhoeve te Geel-Ten Aard

Naar jaarlijkse gewoonte wordt ook deze herfst een nationale tentoonstelling georganiseerd. Dit jaar kunnen geïnteresseerden zich fruitkundig laten verwennen in de Hooibeekhoeve - Hooibeeksedijk 1, 2440 Geel - en dit van 10 u. tot 18 u.

Op onze standen kunt u talloze oude en streekeigen fruitrassen proeven en ontdekken. Tevens zijn er lekkere fruitbereidingen voorzien, denken we maar aan fruitsap en siroop gemaakt van fruit uit hoogstamboomgaarden, zonder enige toevoeging.
Experts kunnen u uitleg geven over fruitrassen, ziekten, hoe en wanneer men moet snoeien, …
Onze nieuwe plantfolder van oude rassen is beschikbaar, de versoepelde subsidieregeling wordt u toegelicht., ….

Nationale fruittentoonstelling "knAPPEL en babbel" in Tillegem in 2007, een primeur voor West-Vlaanderen, met meer dan 500 rassen.

Naast het bezoek aan de tentoonstelling kunt u ook kennismaken met de Hooibeekhoeve zelf.

De Hooibeekhoeve is het praktijk- en voorlichtingscentrum voor de melkveehouderij in de provincie Antwerpen. De Hooibeekhoeve is tevens coördinator van het Landbouwcentrum voor Voedergewassen vzw.

Noteer alvast in uw agenda: **zondag 12 okt. 2008 nationale fruittentoonstelling**
10 u. - 18 u. Hooibeekhoeve Hooibeeksedijk 1, 2440 Geel

Een greep uit onze overige HERFSTACTIVITEITEN voor 2008

**zondag 28 sept. 2008 Landschapsdoedag i.s.m. RLH&V 10 u . - 17 u.
met infostand en fruitpersmobiel, Binkelhoeve Binkelstraat 1, 3700 Tongeren**

**zon. 28 sept. 2008 Fruitproeven in de boomgaard 14 u . - 16 u.
Donkboomgaard Dreefstraat - aan de kerk van Donk, 3540 - Herk-de-Stad**

**zon. 05 okt. 2008 open boomgaarddag met rondleidingen 10 u.
oude fruitsoorten – biologische aanpak Bevelsesteenweg 85 2222 Itegem**

**zat. 11 okt. 2008 geleid bezoek aan de museumtuin van Gaasbeek 14 u. - 16 u.
Kasteelstraat 40 - 1750 Gaasbeek – Lennik Vooraf inschrijven - prijs € 1,5 p.p.**

zon. 19 okt. 2008 fruithappening i.s.m. RLVA 10 u. – 18 u. Cultureel centrum in Zwalm

**zo. 22 nov. 2008 Korte hoogstamcursus i.s.m. RLD 9 u. 17 u.
Zaal De zolder: Kwerpsebaan 251 in 3071 Erps-Kwerps**

zo. 29 nov. 2008 snoeicursus i.s.m. RLLK te Hengelhoef (Houthalen-Helchteren) 9-12u

zo. 06 dec. 2008 hoogstamcursus i.s.m. gemeente Essen 9 u. 16.30 u. korte tweedelige snoeicursus in Essen

**zon. 28 sept. 2008 landschapsdoedag i.s.m. RLH&V 10 u . - 17 u. met fruitpersmobiel
Binkelhoeve, Binkelstraat 1, 3700 Tongeren**

Meer info over al deze activiteiten kan u bekomen op ons secretariaat.

Hoogstamsubsidie versoepelt.

De Vlaamse hoogstamsubsidie bestaat bijna 5 jaar.

Reeds meer dan 1500 boomgaardeigenaars maken er gebruik van. Toch zijn er nog vele boomgaardeigenaars die aarzelen om een aanvraag in te dienen.

Om tegemoet te komen aan de vele opmerkingen werd de maatregel recent versoepeld:

Vanaf aanvraagjaar 2009 (dossiers in te dienen vóór eind april 2009) komen ook verenigingen (vzw's e.d….) naast particuleren en landbouwers in aanmerking voor subsidie.
Ons Vlaams fruitkundig erfgoed wordt immers meer en meer aangetroffen bij de eerste 2 van deze bevolkingsgroepen.

De nieuwe aanvraagdocumenten zijn zoals voorheen te bekomen op het secretariaat van onze vereniging of via onze website.

Een zeldzaam zicht, een boomgaardeigenaar die zijn zwaar beladen takken nog stut en zo takbreuk voorkomt

Hoeveel fruit levert een hoogstamappelaar

Regelmatig worden ons vragen gesteld over de leeftijd en de hoeveelheid fruit die een hoogstam fruitboom kan leveren.

Een groot aantal variëteiten levert op relatief korte termijn een niet te versmaden oogst.
Bovendien hebben planten op zaailing veredeld een hele reeks bijzondere kwaliteiten, zoals een zeer groot weerstandsvermogen (=resistentie) tegen ziekten, zeer hoge levensduur, met het jaar steeds groter wordende opbrengsten, beter natuurlijk bewaarvermogen der vruchten, typische smaakeigenschappen, e.d.m.
Redenen te over om de hoogstamboomvorm zijn plaats in uw boomgaard of tuin te bezorgen of te laten behouden.

Volgens de stamomtrek of –diameter, gemeten op 1m hoogte vanaf de grond, berekenden wij voor u de theoretische opbrengst van hoogstamappelaars.

Stamomtrek	
25 cm	16 kg
35 cm	29 kg
45 cm	41 kg
55 cm	54 kg
65 cm	66 kg
75 cm	79 kg
85 cm	91 kg
95 cm	104 kg
105 cm	116 kg
115 cm	129 kg
125 cm	141 kg
135 cm	154 kg
145 cm	166 kg

Dit zijn gemiddelden.
Uitzonderingen tonen aan dat het nog straffer kan:

Eén enkele 65-jarige Franse Bellefleur hoogstamboom leverde een aantal jaren geleden bvb: 43 appelkisten vol, hetzij welgeteld 1075 kg!